

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu „Objavitelju Dalmatinskomu“ i „Smotri Dalmatinskoj“ za Austro-Ugarsku Kr. 12.—; samom „Objavitelju Dalmatinskomu“ Kr. 6.—; samoj „Smotri Dalmatinskoj“ Kr. 3.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Dojdati brojevi stoje 16 para, a zastareni para 20.

Dijeljenje za predbrojbu, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilicne pretplate, biti će povraćena. — Dretplate se šalju poštanskim neputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i novce treba šaliti „Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadru“.

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

N. V. Gesar Karlo izbavljen od smrtne pogibelji. Usred nabujalog potoka. = Ugrabljen od struje. = Česareva briga da spasi lovca koji mu bijaše u pomoć priskočio. = Mučno spasavanje. = Odvažnost kneza od Parme. = Izbavljen!

Zadar, 14.

Kako će svako srce biti protnulo na pomisao užasne opasnosti u kojoj se našao naš premilostivi Cesar i Kralj, tako će svako srce u našoj zemlji od radosti zaigrati i veseliti se na vijest o sretnom spasenju njegovom. Čovjeka groza poduzimlje kad pomisli, da je pomamna sila nabreknuće bujice mogla premilog Vladara u čas ugrabiti i odnijeti i dragocjeni mu život ugušiti, onaj život koji je svim narodima monarhije milje i omilje, sreća i utjeha, ponos i dika, obrana i spas. Kakva bi to golema nesreća bila, a to baš sada u najboljem jeku naših slavni pobjeda! Za to se danas svi narodi Monarhije, a naš narod među najprvima, toliko raduju njegovom spasenju, i ganuta srca hvale Svevišnjega, koji nam ga je od smrti izbavio.

Usrdna radost, ispunjuje danas narode, ujedinjene pod slavim habsburškim žezlom, što im je milostiva božja Providnost sačuvala ljubljenoga Cesara zdrava i čila. Sa najvrćom zahvalnošću za njegov sretan spas, iz svačijih se srca diže topla molba Sveomogućemu, da ga i unaprijed brani i čuva, na radost njegove svijetle Kuće, na sreću njegovih vjernih naroda.

Bože živi, čuvaj Bože našeg Cesara, Kralja našega!

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

GORICA, 10. Njegovo Veličanstvo boravilo je danas se kraljem bugarskim u Gorici i Dalmatini. U vožnji učestvovali su bugarski princjevi Boris i Ciril i princ Feliks Darmanski. U glavnoj crkvi savezni su vladari bili na vrlo dirljivoj božjoj službi. Iz Palmanove Car je bugarski nastavio prema naročitom programu svoj put na frontu, dok je Cesar u okolici Strassolda i Cervignana gledao prolazanje četa.

Na povratku u sjedište pokušao se blizu Rude da se pregje preko jedne bujice, koja teče pored Soče, a još pred malo dana bila prilicno presušena. Česarev automobil zapade, neposredno navise jedne male brane, u dublju vodu, zbog čega motor zape. Jedan teretni automobil, koji je u taj čas za onim prvim dolazio, dobio je nalog, da izvuče Česarev automobil, koji je voda oblivala, ali i njemu zape motor. Česarev osobni lovac Reisenbichler i stražemstar pješadijske satnije tjelesne garde Tomek zagaziše u vodu da prenese Cesara na obalu. Tad se dogodi nesreća, koja je prenerazila sve one, koji su u drugim automobilima dolazili na taj prijelaz. Dod osobnim lovcom odroni se kamenje brane; u isti čas uhvatiše ga

valovi i odnese ga vrtlog rijeke, nabrekle od žestokih provala oblaka. Cesar kako vidje svog osobnog lovca u opasnosti života, iz nečuvane vjernosti prema svome sluzi, ne pusti ga, a tako ni gardijski stražemstar Tomek ne pusti Vladara, te bijesna voda potjera preko brane u struju Cesara sa osobnim lovcom i stražemstrom. Princ Feliks Darmanski, vladarev šura, čiji automobil u taj strašni čas bijaše pripio na obalu, prvi skoči, onako u čarku i u punoj opremi, u vodu da pričeče vladaru u pomoć. Hvala njegovoj viteškoj odluci i nesporedljivom, požrtvomnom držanju pratnje, moglo se Cesara poslije teške muke izvući. Cesar Karlo, princ Feliks, osobni lovac Reisenbichler i gardijski stražemstar Tomek jedan drugog ne puštaše. Oficir, koji je toga dana vodio Česarev automobil, i on skoči u vodu. Na kraju voda sve njih potjera na jednu vrbu, koja je rasla u koritu rijeke i koja im jedva pruži malo oslona. Megjutim dva oficira hitahu niz rijeku da spase Cesara i njegove u nezgodu drugove. Prva priječka što su im pružili u vodu, bila je odveć kratka; teška greda, koju su napokon na odvećatnoj obali našli, bi sa teškim trudom i sa opasnošću života bačena u vodu. Sama je obala pravila najvećih teškoća nastojanju, da se Cesar spasi. Krcati teškom i više metara dugom gredom, spasi se jednako otprkahu barovito tla, tako da kad su gredu mečali u vodu, nije već na jedan korak od obale bilo tvrdog tla. Voda je bujila strašnim vrtlozima; ali mnogi su šaferi išli bez predomišljenja u vodu, da zajedno s oficirima načine kakvu svezu sa nestradalima. Cesar, koji bijaše našao slabo neke uporište na vrbi, koju je silo struje neprestano povlivalo, te je ne rekidno do vrata u vodu zapadao, nije ni za čas izgubio prisutnost duha. Na doziivanje svojih spasitelja, on je odgovarao mirno i odrešito.

Kad se napokon uspostavila sveza izmjeđu moćvarne obale i nestalne vrbe, te se Cesar imao da izvuče na kraj, on se najprije postara za svog šuru i svoje vjerne drugove, koji se, kao i on, borijahu valovima. Trebalo mu je prijeko naložiti, pometnuvši svaku granicu poslušnosti, da on prvi, držeći se grede, zapliva do obale. Kad je pak dospio na kraj, tu se zadržao dok nije vidio da je svak spašen.

Sunce bijaše zašlo, kad je teško spasavanje napokon uspjelo: Rat je rat, pa mnogo zahtjeva; govoraše vladar ušavši u svoj automobil, da se onako još proklnut, odveze natrag u svoje sjelo.

Cesar je dobro: on je još u noći poslije te nesreće slušao izvještaje. Pratinju Njena Veličanstva dopao je teški zadatak, da saopći nesreću Cesarici. Ona je čekala Cesara kao uvijek na povratku. Kad je po malo saznala kako je stvar protekla, ona je duboko ganuta zahvalila svima onima, koji su u spasavanju sudjelovali.

je danput kući svratio i to na prolasku iz Srbije na Soču. Još tada raspoznajne, Pajicine sposobnosti i moći nijesu bile do te razvijene, da bi znao lučiti jedno od drugoga, te uz majku pripoznati i svoga babajka. Stoga se Ivan oblo smijao, a hotan i blažen sa zemlje vrcao i oskakiyao, kad ono nenađno banu u vojničkome ruhu i uz očinsko se očišće pritaknu, a Pajica da će živ u živu žeravu, nu iz majčina naručja u, očevu nikako. Tekar iza muka, draganja i milostanja zanugajaju ga bajamom, orahom i rumenom jabukom, jedva da se najstrag osloni o očevu junačko koljeno, a i tu, da ne bi Ivanova ponosna brka, da ga se ručicama mašati može i prosigrati, ni sad ga se očinsko srce ne nadraga i ne nauživu. Ne će biti, da je ona — podalje od očiju, pa podalje i od srca, već prije — ni dobrojutro ti, kad se iz iste zdjele sa mnom ne mašaj!

Kad se s vremenom pričeo Pajica umno i fizično razvijati, jedno od drugoga lučiti, slatko tepati, a pogotovu se na svoje noge osvio, din dušmanina se i svoga „stalka“ ispriprostito, onda i on, poput ptica golušavca, iz gnijezda prhnu i pun ti ga je naš komšiluk, u kome se koči i Ivanova viona kula. Nije bilo toga dana, a na prigode ni ure, da se ispod pengjera popove kule nije oglosio Pajica, a svegjer jednaki prigucom jasnovita grla: „Baba Peje, pope (Mako, kula!) — Tom se on stereotipnom frazom javljao i zivkao stariju i domaću, Pekasuu, te popa Marka, da mu dobace noktić pšenična kruha. Upadno je bilo, da bi se Pajica i mrvicom zadovoljio, samo ga praznoruka ne odgoni sa kućnoga praga. To je on smatralo poniženjem i nemilo bi se naučilo, očima u zemlju podbodi, a katkada i zakmežaj.

Radost za spasenje Cesara Karla.

BEČ, 11. Prigodom što je Cesar spašen, sve su se državne i gradske zgrade i mnogi privatni tenovi iskitali zastavama. Na večer bilo je u crkvi S. Stjepana blagodarenje, na kojemu je bila Česareva majka nadvojvotkinja Marija Josefa i silno mnoštvo bogoljubne čeljadi. Došlo je blagodarenje svršilo, publika je otpjevala Carevku.

BEČ, 11. Dod utiskom vijesti, da je Njegovo Veličanstvo spašeno od opasnosti po njegov život, danas se ministarsko vijeće sastalo na izvanrednu sjednicu, da izreče duboku zahvalnost što je Sveomoguć uklonio od uzvisite osobe ljubljenog vladara i od austrijskih naroda strašnu pogibelj, i da dade izraza osjećajima velike patriotske dužnosti.

Čestitanja za spasenje Česarevo.

BEČ, 12. Predsjednik zastupničke Kuće Gross bio je jučer kod ministra predsjednika Seidlera, da izrazi srdačno radovanje Zastupničke Kuće za spasenje Česarevo od opasnosti života, i da ga zamoli neka bi prikazao to radovanje pred previšnji prijesto. Na sutrašnjoj sjednici Kuće biće naprije manifestacija Kuće prigodom Česareve opasnosti.

Previšnja odlikovanja.

BEČ, 12. Cesar je udijelio svima onima koji su imali zasluga u njegovu spasavanju od opasnosti da se utopi, odličja u priznanje muževnog, žilavog držanja; među tima natporučniku princu Feliksu Darmanskomu zlatnu kolajnu za zasluge za oficire, barunu Slatin paši znak pohvalnog priznanja, osobnom lovcu Reisenbichleru i gardijskom stražemstru Tomeku zlatnu medalju za hrabrost. Cesar je lično predao odlikovanjima, u Cesarčinu prisustvu i pred pratnjom, u dvorskom vozu odličja sa riječima iskrene zahvalnosti.

Car Vilim u Gorici.

GORICA, 12. Car Vilim stigao je danas na jugozapadno bojište; dočekali su ga Cesar Karlo, nadvojvode Maks, Fridrih i Eugen i princ Feliks Darmanski, najviši dvorski i vojnički dostojanstvenici, među kojima poglavica generalnog štaba Arz. Vladari su se srdačno pozdravili, rukovavši se i izljubivši se. Car Vilim iznova se obradovao Cesaru — kako je to već jutros po žici učinio — što je tako sretno spašen od smrti. Zatim Car njemački pozdravi nadvojvode i princa Darmanskoga i pratnju našega vladara, dok je naš Cesar srdačno pozdravljao dobrodošlicom pratnju Cara Vilima. Kasnije vladari pogojše jedan drugome u pohode, a Car Vilim i Cesarici Ziti. Malo stade i stiže bugarski kralj sa princjevima Cirilom i Borisom. Tri se savezna vladara sastaje na odljgi dogovor. Na večer bio je kod našeg cesarskog paru u dvorskom vozu obiteljska večera, za kojom su sjedali Car Vilim, kralj Ferdinand, princjevi Boris i Ciril, nadvojvode Maks, Leopold Salvator, Fridrih i Eugen i princ Feliks Darmanski, dok je za pratnju bila prostrta maršalska trpeza. Došlo se srdačno oprostito, Car Vilim krenu dalje na frontu, dok se Car Ferdinand i naš cesar i cesarica povratili u svoje sjelo, da odanle pregledaju dalje frontu.

A kako da i ne bude Pajica mirutnom jabukom u ruci svakoga živa u selu? Ugojan i napun, ko, osim krsta, ugojno kezmese, milokrvan i priljubiti, svakome prilijeću poput lagašne lepurice, sa zborava cvijetka na rumeniji, tko bi mu se god javio. Od zdravih i naočnih roditelja otpao, pusto i sam ušesan i ko saliven, bijele, ko mljeko, puti brigajkama krvi na gusto proštrane; oči misaone, zaoblene i nekom primamljivom i žeravnom vatrom zalivene, ne bi, već da bi ih vadilo i do srca ih svoga slagao.

Što je priroda dala, to je majka svojim osjećajem, predviganjem, te starosnim nastojanjem udopunila i usavršila. Na Pajici je svegjer uređna opravnica; čist je i umiven, a što si ga svojim grudima privio, drugoga mirisa očuti ne ćeš, već da daje odražanim i zamamnim materinim mljekom. Nema tu ni govora o zamunasanosti i grsljivoj kaljavosti, što ćeš je zateći kod većega dijela drčine po našim selijama, da ne bi zar po obraščicama iglom zabo, gdje nije gnus i gjuubar, zapravo slika i ogledalo nemarne majke. Kosa im se svunula od nečisti, po nogama zakorjelo blato, ono ih izjeđa i troši, mrvji i ništi, da:

„Došla suvlja nego žlica,
Došla tanja nego žica,
Kroz iglu se provirala,
Oko igle savijala,
U iglu se ukopala.“

kako pjesma cvili te turobno bugari. — — — — —
I Pajica, živo srebro i radost amo naša, jednoga se dana skunji. Poput pilešca, kad pričme izostajali iza promečurnije svoje braće, a jedvo da nizvješeni krljašca dogamiže pod toplo okrije

Naše napredovanje u Italiji.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izvjestaji austrijsko-ugarskog glavnog štapa.

BEČ, 10. Službeno se javlja:

10. novembra 1917.

Talijansko bojište:

Velika vojna u mletačkoj krajini vodi savezničke čete to dublje u neprijateljsku zemlju. Iake austro-ugarske i njemačke bojne snage stoje na donjem toku Diave. Neprijateljske zalaznice bjehu uzbijene, gdje god su se odupirale. Poslije 10 dnevnih teških bojeva u planini, koji su počeli osvojenjem na jurš brda Darabei i dopri do svog vrška zauzećem nekih skupova utvrđenja, što vladaju gornjom dolinom Diave, jučer je c. i k. pješadijska divizija br. 94 zauzela Vigo i Dieve di Cadore. Divizija, čija bojna snaga i žilavo izdržavanje prebrdiše najveće teškoće, iznijela je svega 10.000 ljudi, 94 topova i nepregledan broj mitraljeza i minometala. U Val Cordevole zauzet je Agordo. Drolom stare talijanske fronte proteže se sada i na Val Suganu i na istočni dio Sedam Općina. Čete feldmaršala Conrada prodiru istočno od Borgia prema granici; one su osvojile, u ljutim bojama po ulicama, grad Asiago.

BEČ, 11. Službeno se javlja:

11. novembra 1917.

Talijansko bojište:

Na donjem toku Diave Talijanci se spremaju na dalji otpor. U planini operacije napreduju uspješno. Belluno je u našim rukama. U Sedam Općina važne su pozicije zauzete. Jaki talijanski protunapadi, u kojima je neprijatelj više stotina zarobljenika izgubio, ne moguše, osim jedne po prostoru ograničene bojne epizode nigdje da uspiju. Na rusko-rumunskoj fronti i u Arbaniji ništa novo.

BEČ, 12. Službeno se javlja:

12. novembra 1917.

Talijansko bojište:

Na donjem toku Diave njemačke su čete zauzele Vidorski mostobran, uregjen na istočnoj obali rijeke. Divizije, koje iz Belluna napreduju niz rijeku, primiču se gradu Feltre.

Kod Longarona, na sjevero-istoku od Belluna jedna je talijanska bojna skupina od prilike jedne divizije, bila odsječena zgodnim skupnim djelovanjem naših vojja i četa. Dade u naše ruke jedan general, nekih 10.000 ljudi, mnogo topova i ratnog alata.

Zasluzuje, da se iz nova osobito spomene djelatnost strijelacke divizije br. 22, koje pojačavaju njemački odjelci.

Bojne snage feldmaršala Conrada potiskuju neprijatelja preko Castel Tesina i Grigna u Val Sugani.

Doglavica generalnog štaba.

svoje matere, — i Pajica zaostade, da ga se više naše obradovano oko nagledati ne će na domaćemu kolarištu, a kako iznemogao upade u majčino krioce, sa njega se ne izdiže, već kad ga prekojuče na dasku mrtva opružiše.

Pajica je teško obolio, liječnik konstatao upalu crijeva i bolest, kojoj se čak i ojači učesto mučno odvra, a kamo li će ptiće golušavče, te i jelin prstenjak.

Kad juče iznesoše iz kuće mrtva Pajicu, ne bi Jelu, već da je na križ razapneš, zaustavio, da ne doprati svoje oblegjeno ranče do matice crkve, otkuda će ga prenijeti na ukopište Svetoga Blaža, da tamo, u gustu hrastovu hladu djetinstva blagi i nevini sanak sniva. Amo kod nas nije uadejeno, da majka mrtva angjeljca prati. Nu gđe da tu zna Jela za kakve običaje, već za poživige neograničene ljubavi prema svome Pajici. Pa još i to, kad joj, s malim, s njime trne dvojaka „lučerna“, jedna njegova, a druga Ivanova, dok joj god nad muževljom glavom o jednoj i tankoj žici suđbonosni mač visi, da na fronti rosu obrise, a nju, bez porodca, još i sinjom kukavicom i udovicom preruši!

Jela je, odapiruć se o svoju majku, Jakovicu Bijelicu, od kojih ona snažnih i otpala, cvili, vriskala, cvičila, i šakom suze na oči izbacivala. U crkvi se zetu primiri, dok je svećenik propisane molitve izmolio i očatio, a onda, Jovo na novo, iznovice nače, a čak i žešće, na rastanku nabrajati, rukama lamati i suze rošiti.

Dok se svijet užurbao i uzeo se opremati, da rajnika prenese k Svetome Blažu, majka će milovanjem na kćerku i dragajuć je da prikara: — „Ne,

DON MARKO VEŽIĆ, JADRTOVAC:

S kuka na kuk.

(Skice).

VII. Majka.

Kad prekuče i iza jutrnje uobičajene zdrave-marije naše obudovljeo i osamljeno zvonce udari u „angjeosku“, i tko je podranio, i tko se još slamačjom proteže, svi se uvjeriše, da to javlja smrt maloga Pajice. Nikoga nije ta vijest iznenadila, a svakoga je amo u selu razalostila, jer je Pajica bio svačiji „benjamin“ i mazunče, da bi ga očima pio, a usnicama srkao. Još su mu, ko sinoć, užegli mrtvačku angjeosku svijetlu, a tko ga je pohodio i uciviljenu majku nastojao utješiti, svaki se otuda rastao s uvjerenjem, da će remeta Alija, iza jutrnje zdravemarije, i njegov odlazak selom rastelaliti...

I popu s okljajstrene, s malim, grane njegovih obrjegjih rasvanica i razblažica, na samoči amošnjega kuka, s Pajinom smrću otpada jedva iz pupa izvirio listić razbibriga! — promišljam se ja, kad i do mene dopri zuka „angjeoskoga“ zvonca.

Pajica je jednak Jelin. Ne znaš, koga da spomeniš, već majku, koja je jedina za nj bitisala, a za oca, Ivana Bikića, ko da ga i nema, za nj on ne zna. A i kako ćeš drugačije? Pajica se rodio ko o Božiću 1913., a početkom kolovoza 1914. Ivan se s ostalom braćom i družinom — a i da kako bi ona odvaljena snaga i čilost? — odazvao svojoj vojnoj dužnosti i pod kraljev se barjak svrstao. Ovo su tri godine na izmaku, a u sve to Ivan se nije već cigli

in Zara.
na mjestima.
d 26 novemba
edituru ktor-
cima. — Senat
nitadi i pove-
od 200 dukata
dinu, koje će
- Ostrižena je
jana i probu-
ena u uredu
odaje jednog
i probušena
ljedstvo konta
probušena na
a 1626 glede
čena je i iz-
(Sljedi).
urogata
sapun.
- dok
a svota.

Izveštaj njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 10. Wolff-Bureau javlja: Veliki glavni stan 10. novembra 1917. Talijansko bojište: Od Val Sugane do mora savezne su armije stigle na rijeku Piave.

BERLIN, 10. Wolff Bureau javlja: Veliki glavni stan, 10. novembra 1917. Talijansko bojište:

Jake talijanske snage udariše na odjeljke koji su prodirali preko Asiaga prema istoku, te na jednom mjestu ponešto ih potisnuše natrag.

Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

Poostreno podmorničko ratovanje.

BERLIN, 12. Službeno. U engleskom kanalu jedna je naša podmornica uništila četiri parobroda sa preko 13.000 nečistih tona.

Ostali izveštaji austr. ugarskog i njemačkog glavnog stana od 10. 11. i 12. novembra nalaze se u «Objavitelju, Dalmatinskomu».

Izveštaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 11. Generalni štab, 10. novembra.

Na svoj mačedonskoj fronti ometajuća vatra, koja je na zapadu od Bitolje i u okolici Moglene bila na mahove jača. Na jugu od Belašice i na donjoj Strumi neprijateljski izvidnički odjeljci bjehu vatrom protjerani.

Fronta u Dobrudži:

Na istoku od Galaca topovska paljba.

Sastanak našeg Cesara s Carem Vilimom i bugarskim kraljem.

BEČ, 12. Novine se vesele sastanku Cesara Karla sa Carem Vilimom i bugarskim kraljem na kraškoj visoravni kao najvažnijem času za ovog rata, jer ovaj sastanak, koji se zbó u trenutku najveće napetosti i uspjeha u borbi za postojanje i slobodu središnjih vlasti, bio je najzgodniji, da cijelome svijetu najjasnije predочи vrijednost tako sjajno prokušanog savezništva što spaja vladare i njihove narode. Osjećajima savezničke i ratne zajednice, koji su ispunjavali savezne vladare, prožeti su najdublje i njihovi narodi.

Cesar Karlo s bugarskim kraljem na talijanskoj fronti.

GORICA, 13. Cesar Karlo odvezao se danas izjutra u sijelo bugarskoga Cara, u odulje pohode svome savezniku; zatim se s njim odveze u područje operacija, da tamo pregleda pričuvene čete. Car Ferdinand otpratio je Cesara Karla do Dalmacije; za vožnje poglavica generalnog štaba Arz više ga je puta izvjestio o situaciji. Za vladarima igjahu sinovi bugarskoga Cara. Došlo su se srdačno oprostili, Cesar Karlo je nastavio put te danas pregledao naročito čete podmaršala Zeidlera, koji je nekad Goricu branio, pa ga ipak jednom dopalascrću, da se povratu u taj grad. Cesar je najsrdačnije pozdravio te junake i pripočeo im na prsa udijeljena im odlikovanja. Oficiri i momčad rekose Cesaru, da su ofenzivom napokon odahnuli i da čete svojim žustrim napredovanjem čisto oživljuju. Opskrba je, hvata nagljenim bogatim zalihama, izvanredno dobra. Čete pozdraviše veselim klicanjem vladara, kad je krenuo na frontu. Popodne Cesar se povratu u svoje sijelo.

Turska komora čestita austrijskoj Zast. Kući savezničke pobjede u Italiji.

BEČ, 12. Predsjednik Turske Kuće upravio je predsjedniku Austro srdačni telegram, kojim čestita sjajne pobjede gossu ugarske i njemačke vojske, te kaže: «Članovi Kuće naložili su mi, da njihovim kolegama u austrijskom Carevinskom Vijeću čestitam ovaj lijepi trijumf naših velikih saveznika, kojim je talijanska objest uništena.» Predsjednik Gross zahvali srdačno, dodavši: «Pobjede u Italiji nijesu samo preinačile sasvim stanje na tom bojištu, nego su ga osuopće bez sumnje približile časnom miru. Čestitanje turske Komore jamči nam za neiskolebljivu zajednicu savezničkih vlasti, koja nam konačno uspijeh obezbjeđuje.»

Jela, ne, sunce! Ne đaj, oćinji vide moj, da tvoja suza na angjelica kane! A ti, zar ne znaš, da su teške materinje suze, a još ih je teže tvome Paici na drugi svijet nositi? — Netom ovo Jela naču, ko da si spojnu na česmi lončugu začepio, umuknu, a jазovi se njezinih golemih i nabujalih suza zajažise.

Tko će znati, da se ovi vrući suz, što se jošte razliveni oko Jelina srca valjaju, ne će u vrijeme i u žuč pretvoriti i preliti, te nju otrovati i uništiti! — I toj se Jela priklanja, pa i udesnijoj, samo da na temelju, ni čim osnovana, pučkoga bakanja i maštanja olakoti svoga jeđinka. Ta Jela je majka!

Dotpisujte VII. ratni zajam.

Do naloga Njegova Veličanstva upisala je generalna direkcija previšnjeg privatnog i porodičnog fonda K 12.000.000 na VII. austrijski a K 12.000.000 na VII. ugarski ratni zajam.

Ovim svijetlim primjerom nam je vladar opet pokazao, da je ne samo prvi u vršenju svoje teške službe vrhovnoga ratnoga zapovjednika, nego da je jednako pripravan podnositi i najveće materijalne žrtve u korist vojske i uzdržanja svoje monarhije. U potpisivanju novoga ratnoga zajma on daje izvanredan primjer, u koji se moramo svi ugledati, te bez oklijevanja se odazvati njegovu pozivu, da sve pučansvo izvrši svoju patriotsku dužnost, kako je vrše naše divne vojske na talijanskim poljanama.

Vlada Lenjina i Trockoga u Rusiji.

Prijedlog za demokratski mir.

PETROGRAD, 11. Kongres Sovjeta prihvatio je temeljne crte mirovnoga prijedloga, u kojemu se veli: «Vlada radnika i seljaka stvorena revolucijom od 6 i 7 studenoga, upirući se o Sovjet predlaže, vladama svih zaraćenih zemalja, neka smjesta zapodjenu pregovore o demokratskom pravednom miru. Vlada je toga nazora, da demokratski pravedni mir, za kojim ide većina radničkih klasa svih ratom iscrpljenih i upropašenih zaraćenih zemalja, mir kako su ga ruski radnici i seljaci zahtijevali poslije pada monarhije, mora biti bezodvlačni mir bez aneksija, t. j. bez prisvajanja tujega područja i bez silovitoga utjelovljenja tujih narodnosti, te bez oštete. Ruska vlada predlaže svim zaraćenim, neka odmah zakorače prema takovom miru, dok se izjave sporazumnim bezodvlačno preduzeti sve energične korake do konačnoga odobrenja svih uvjeta toga mira po opunomoćenicima svih zemalja. Pod aneksijama ili silovitim prisvojenjima područja razumijeva vlada, prema pravnoj svijesti demokracije uopće a radničke klase napose, svako utjelovljenje malih, slabih narodnosti u veliku, moćnu državu bez njihove privole, nezavisno od stepena njihove civilizacije i od njihovoga geografskoga položaja, bilo to u Evropi, ili u kojoj zemlji preko oceana.

Silovito zadržavanje kojeg naroda po budi kojoj državi, ustručavanje dozvoliti pučanstvu protiv njegovoj volji — izrečeno budi u štampi, budi u pučkim skupštinama ili stranačkim zaključcima, budi ustankom ili uzbuđenom protiv njihovim tlačiteljima, — pravopučkoga glasovanja; ustručavanje, povući natrag okupacione čete i napokon zaujemanje prava, da sebi sami urede političku formu vladavine, to je aneksija ili silovito prisvojenje. Vlada je toga nazora, da je nastavljanje rata u tu svrhu, da se slabi pobijegjeni narodi porazdjele među bogate i silne narode grijeh protiv čovječanstva. Za to naviješta vlada svečano svoj zaključak, da će podupirati mir, koji će, uz spomenute po sve narode pravedne uvjete, dokrajčiti ovaj rat. Ujedno izjavljuje vlada, da se spomenuti uvjeti nemaju smatrati definitivnima, t. j. vlada je s tim sporazumna, da se svi drugi mirovni uvjeti ispituju, te ustraje samo u tome, da se ti uvjeti čim većom brzinom predlože od dotične zaraćene zemlje, te da budu posvema jasni bez svake tajnovitosti. Vlada sa svoje strane ostanjuje svukoliku tajnu diplomaciju, te potkrijepljuje svoju stalnu odluku, voditi mirovne pregovore otvoreno pred čitavim svijetom, te da će objelodaniti sve tajne ugovore odobrene ili sklopljene od Vladá veleposjedničke i kapitalističke klase, od veljače do 7 studenoga 1917. Vlada proglašuje te tajne ugovore ništavnim i nevaljanim, u koliko oni, kako to biva u većem broju slučajeva, nastoje veleposjednicima i kapitalistima izvjestiti povlastica ili protitaka, svake vrsti podržavajući ili umnažajući od Sverusa provedene aneksije. Dozivajući vlada sve narode, neka odmah stupe u mirovne pregovore, izjavljuje se sa svoje strane spremnom, ove pregovore realizovati pismenim ili brzoprijavim saopćenjima, kao i pregovorima zastupnika različitih zemalja, ili konferencijama spomenutih predstavnika. Da olakoti ove pregovore, vlada će imenovati opunomoćenike u neutralnim zemljama. Vlada predlaže vladama svih zaraćenih zemalja, neka odmah sklope primirje, te pri tome misli, da bi se to primirje imalo sklopiti na tri mjeseca, koji bi razmak vremena bio dovoljan da se pregovori dovedu do dobrog svršetka. Vlada predlaže nadalje, neka predstavnici svih narodnosti, ili naroda, koji su uvučeni u rat ili od njega trpe, učestvuju mirovnim pregovorima, i neka bi se sazvala konferencija od predstavnika svih naroda svijeta, da se izragjeni mirovni uvjeti definitivno prihvate. Dodastirući provizorna radnika i seljaka Rusije vladama svih zaraćenih zemalja ove mirovne prijedloge, obraća se imeno na svijesne radnike triju najvećih kulturnih naroda svijeta, koji najviše učestvuju u ovome ratu naime Engleske, Francuske i Njemačke. Radnici tih zemalja iskazali su najvećih usluga stvari socijalizma i napretka. Poimence uredbе stručnih organizacija u Engleskoj, velike revolucije francuskoga proletarijata i junačka borba njemačkih radnika za svoje organizacije primjeri su, koji podavaju jamstvo za to, da će radnici tih zemalja shvatiti probleme, koji se pred njima otvaraju, probleme oslobodjenja čovječanstva od grozota rata, te da će ti radnici pomoći svojom krepkom nesebičnom energijom, da se mirovno djelo dovrši a radnički razredi oslobode od izrabljivanja.

Gragjanski rat u Rusiji.

AMSTERDAM, 11. Londonski telegram «Allgemein Handelsblad» iz Petrograda javlja, da su Kerjenskij, Kornilov i Kaledin poslali čete protiv Petrograda. «Daily News» javlja, da su Bolševiki protiv bud kojeg posebnog mira sa imperijalistima bud koje države, ali da neće podupirati bilo koje nestojanje, koje bi oni smatrali za imperijalističko.

Kongres Sovjeta.

PETROGRAD, 12. Kongres Sovjetá primio je prijedlog, da se sklopi demokratski pravedni mir bez aneksije i bez ošteta, i tromjesečno primirje da se vode pregovori.

Kornilov u Petrogradu.

STOCKHOLM, 13. Vijest zastupatelja Korr. Bureaua: Dronosi se glas, da je englesko poslanstvo dobilo vijest da je Kornilov usao u Petrograd. Stockholmska brzoprijavna agencija javlja sa nadležne strane, da su Kerjenskijeve čete pobijedile poslije krvava boja.

Članovi ruskog poslanstva u Kopenhagenu i prevarat.

KODENHAGEN, 13. Članovi ovdješnjeg ruskog poslanstva jučer su jednodušno odlučili, da ne priznaju maksimalističke vlasti u Peterhofu.

Lav Trockij.

Novi ruski vrhovni zapovjednik Lav Trockij, čije je gragjansko ime Bronstein, potječe iz Nikolajevska u južnoj Rusiji, te mu je sada 37 godina. Već je kao mladić od devetnaest godina sudjelovao

u radničkom pokretu, te je zbog toga prognan u Sibiriju. No odanle mu je uspjelo pobjeći, te je dugo vremena živio u inozemstvu. Rat ga je zatekao u Americi. Na povratku u Rusiju zadržan je u Engleskoj, ali je kasnije na intervenciju Sovjeta pušten. Dekoliko godina pred ratom proboravio je Trockij u Beču.

On je bio prije menjševik, ali je kasnije prešao boljševicima. U studenom i prosincu 1915. stajao je na čelu petrogradskog radničkog vijeća, a sada na čelu Sovjeta. Napisao je i jedno djelo o ruskoj revoluciji, koje je prevedeno gotovo na sve evropske jezike.

Talijansko ministarsko vijeće.

LUGANO, 13. Nekadašnji ministri predsjednici Giolitti, Luzzatti, Salandra i Boselli učestvovali su preključer u ministarskom vijeću, koje je, po listu «Messaggero» a prema saopćenju ministarske predsjednika Orlando, pretreslo vojničko i političko stanje, kakvo je nastalo poslije ratnih događaja i konferencije u Rapallu, postignuvši potpunú složnost.

Aprovizacija pred javnošću.

Šećer.

2. Šećer za enološke svrhe.

(Nastavak.)

b.) Šećer za popravljavanje masta.

Lanjske godine nije za ovu svrhu, koju takogjer predviđa zakon o prometu vinom, bila doznačena nikakva količina šećera. Ove pak godine bijaše isprva doznačeno samo 18 vagona, koje je namjesništvo ovako podijelilo:

- 1.) za polit. kotare Benkovac, Zadar, Knin i Šibenik . . . . . 6 vag.
- 2.) za polit. kotare Dubrovnik i Kotor . . . . . 3 ..
- 3.) za polit. kotare Split, Sinj, Imotski, Makarska, Metković, Supetar, Hvar i Korčula . . . . . 9 ..

skupa 18 vag.

Detaljna razdioba ovog šećera bila je prepuštena kotarskim poglavarstvima, koja izdavaju odnosno dozvole na temelju mnijenja konobarskih nadzornika. Poglavarstva su bila pozvana, da upogled ove razdiobe vode najtačniji prijedlog, da bi ga na zahtjev namjesništva mogla u svaki čas pružiti; pak odnosi popis, sastavljeni od konobarskih nadzornika, stoje svakome na uvid kod nadležnih kot. poglavarstva.

Zadnjih je dana javilo c. k. ministarstvo poljedeljstva, da na područje c. k. konobarskog nadzornika u Splitu, kao za naše glavno područje upogled produkcije i trgovine vna, doznačuje za popravljavanje masta još 18 vagona. I ovaj će šećer biti podijeljen samo na temelju stručnog mnijenja c. k. konobarskog nadzornika u Splitu.

c.) Šećer za pravljenje dezertnih vina.

Ministarstvenom naredbom 30. maja 1916, l. d. z. br. 158, bijaše predviđeno i dijeljenje šećera za pravljenje slatkih i dezertnih vina. Ovaj je šećer imao biti doznačen od centrale za šećer u Beču, a to na temelju potvrđnica, izdanih od konobarskih nadzornika. Konobarski su nadzornici imali da prosude, jesu li se stranke, koje bi zatražile ovog šećera, i zadnjih godina bavile pravljenjem dezertnih vina, i u kojoj su mjeri to činile; svuše jesu li se one za doznaku ovog šećera bile ikad prijavile do 1. januara 1915 (jer zakon o prometu vinom iz godine 1917 propisuje i za upotrebu ovog šećera dužnost prijave).

Megjutim od centrale za šećer nijesu stizale količine, što ih je ona bila odobrila za ovu svrhu na temelju potvrđnica, izdanih od konobarskih nadzornika; pak da bi došlo u susret domaćem obrtu, namjesništvo je — kako smo već pomenuli, govoreći o šećeru za malo vino — bilo iznimno odredilo, da se pojedini moliteljima predujme pripoznate količine iz one rezerve od 50 vagona, što se zbog prekasne doznake nije lani mogla upotrijebiti za malo vino. Na taj se je način lani podijelilo za pravljenje dezertnih vina:

- 1.) u polit. kotarima Supetar, Hvar, i Metković . . . . . 392.75 q
- 2.) u polit. kotaru Split . . . . . 444.05 ..
- 3.) u polit. kotarima Dubrovnik i Korčula . . . . . 916.50 ..
- 4.) u polit. kotaru Zadar . . . . . 70. — ..

skupa 1823.30 q

Ovo je jedini slučaj, gdje je namjesništvo izravno odobravalo dijeljenje šećera pojediniim strankama; pak da li je namjesništvo u ovoj jedinjoj prigodi favorizovalo pojedince, dijeleći im šećer na vagune, nek se sudi po činjenici, da je i u ovoj prigodi šećer bio dijeljen po stručnim izvidima i prijedlozima konobarskih nadzornika i da je odnosa količina od obla 18 vagona bila podijeljena među 113 stranaka!

Centrala za šećer nije nikad doznala šećera, što nam ga je za god. 1916 bila odobrila za pravljenje dezertnih vina; od onoga osamnaest vagona, što ih je namjesništvo računajući na povratka, bilo predujmilo, nije centrala povratila nego 135 kvintala; pak im ga stranaka, koje uopće nijesu primile šećera, što im ga je za dezertna vina bilo odobrio konobarski nadzornik.

Megjutim je dijeljenje šećera za pravljenje dezertnih vina bilo obustavljeno jednom naredbom c. k. ureda za prehranu puka; stoga se ove godine ovakav šećer nije uopće dijelio.

(Slijedi.)

Naši Dopisi

Trogir, 6. studenoga.

Doslava previšnjega imendana izvršena je ovdje izvanrednim načinom. Gragjanstvo je svečanom iskazima dalo oduška osjećajima podaničke vjernosti, nepokolebive odanosti i privrženosti prameno posvećenom licu Njegova Veličanstva našega mladoga i junačkoga vladara Karla I.

Dan prije Općina je izdala zgodan proglas, pozivljuć narod, da svetkuje ovaj sretni god, kad

naš ljubljani Cesar slavi prvi put na prijestolju svoj imendan i to usred radosnih poklika svoje pobjedonosne vojske. Sve su javne zgrade bile okićene barjancima, a privatni stanovi sagovima.

Na 10 s. bila je pontifikalna misa ispijevana od monsignora opata J. vit. Sentinelle, a prisustvovali su, uz svetovno i redovno svećenstvo, poglavice svih državnih ureda s podregrenim osobljem, viši financ. komesar, mjesna voj. posada, načelnik s opć. prisjednicima, učiteljski zbor mjes. škola, zapovjednik oruž. postaje sa oružnicima i u velikom broju gospogje i gospoda, te svijeta iz okolice. Iza službe božje školska su djeca, uz pratnju orgulja, otpjevala Carevku, a na podne je Općina podastrla prejasnome Svečaru poklonstveni telegram.

Osobitum su se domoljubnim iskazima istakle mjesne škole. «Dječji dan» lijepo je uspio, a netom se mališi dobro izvježbaju, škole će prirediti javnu zabavu na korist ratnih udovica i siročadi. Uz to se ovih dana za istu svrhu sakupljali milodari i prodavale razglednice. Na «dječji dan» bila je posebna misa za same škole, na kojoj su djeca pjevala crkvene pjesme i Carevku pračenu orguljama. Kroz kratko vrijeme znao ih je vrijedni kapelnik m. o. Ivan Bozzolti, kao privatni učitelj odregjen od šk. vlasti za crkveno pjevanje, tako izvježbati, da ih je bilo milina slušati. I za glazbeni program šk. svečanosti na poučava mješoviti zbor šk. dječje vješto i požrtvovno. Na sami previš. god školska je proslava svršila prigodnim dinastičkim patriotskim govorima upravitelja obiju škola.

I uoči svetkovine i na dan iste vojničke je glazba obigrala više puta gradom i zalatila se do bližnjega sela, udarajuć vesele davorije.

Dučka je kuhinja razdijelila do 100 obroka krepke hrane, u nazočju gg. načelnika, savjetnika Medinija i opć. prisjednika. Ova humanitarna ustanova, rukovodjena od neumornog radiše uč. D. Grega, uspješno suzbija bijedu u ovo preteško doba.

Davečer su vojnici mjesne posade, po inicijativi njihova vrloga zapovjednika nadp. Lj. pl. Cambi, rezveselili gragjanstvo veoma uspjelom zabavom, kojoj je prisustvovalo mnoštvo odličnog svijeta, a kao mili gost i pukovnik Otto pl. Selinka, zapovjednik c. k. oružništva dalmatinskog. Drije zabave je g. nač. N. vit. Madiraza u dupkom punoj dvorani progovorio narodu, istaknuo junačke podvige naših nepobjedivih četa na Soči i u Italiji pod zapovjedništvom Nj. Veličanstva Cesara i proslavljenog junaka Karla I. te pozvao publiku da usklikne «živio!» viteškome svečaru i hraproj našoj vojski, na što se općinstvo diglo i oduševljeno klicalo uzvišenom ratnom Gospodar i lovorom ovjenčanim borcima. Sve su tačke programa majstorski izvedene, a moralni je i novčani uspijeh zabave bio najpovoljniji.

Ova se proslava ugodno dojmila naroda, kojemu najnovija slavna djela naših četa uljevaju u dušu pouzdanu nadu u skori pobjedonosni mit.

Starigrad, 30. oktobra.

(Za našu vojsku. Zadušnice za biskupa Zaninovića.) Dne 20. o. mj. školska su djeca sukupljala rublje za hrapro našu vojsku. Za svaki dio grada bila je posebna skupina djece. I ako se je lani i prekolani mnoštvo toga sakupilo, ipak i ovoga puta djeca su dovukla oko dvadesetak vreća. Sve se je to u školi uredilo i impakovalo, pa opremilo u Beč, a djeca su sama sa oduševljenjem to nosila na parobrod.

Dne 26. o. mj. obavljene su svečane zadušnice u župskoj crkvi za upokoj plemenite duše našega čicnoga mješćanina, biskupa Fra Jordana Zaninovića. Posred velike kapele dizao se lijepi katafalak, urešen pokojnikovim grbom, biskupskim znakovima i zgodnom epigrafom. Ova je bila litografana, te porazdijeljena odraslijoj djeći. Svečani je obred obavio veleč. župnik D. Ivan Kuničić, uz asistenciju svećenstva i u nazočnosti predstavnika mjesnih vlasti i korporacija, učiteljstva sa školskom djecom, oo. Dominikanaca i mnogobrojnih pokojnikovih štovatelja. Plemeniti pokojnik sjetio se je, prije smrti, svih mjesnih crkava i javne Dobrotvornosti. Mjesnim siromasima taj dan bi porazdijeljena prilična svota. Vječni pokoj i mila uspomena učenu i plemenitomu biskupu Zaninoviću!

DALMATINSKE VIJESTI

Veselje za cesarevo spasenje.

Na glas da je N. V. naš Cesar i Kraj sretno izbaavljen od smrtno opasnosti, sjedišta svih državnih, pokrajinskih i općinskih vlasti i ureda u Zadru, svečano se okitiše zastavama, isto tako razviše svoje barjake društva i lagje u luci.

Sinoć je u prvostolnoj crkvi Svete Stošije, N. P. gosp. Nadbiskup d. r. Puljišić pjevao svečani «Te Deum» da zahvalimo Bogu, što je izbio Cesara našega od strašne pogibelji. Na toj ganuljivoj pobožnoj svečanosti bili su N. P. gosp. Namjesnik grof Attems s namjesništvom činovnicima, poglavice i zastupstva svih ostalih državnih civilnih i vojničkih vlasti, Zemaljskog Odbora, Općine i t. d. Crkva je bila dupkom puna naroda svake ruke, koji se radovala za spasenje premiloga Vladara i za njega se molio.

N. P. gosp. Namjesnik grof. Attems

koji je onomađne bio krenuo put Rijeke u susret svojoj obitelji, povratio se i nedjelju u večer u Zadar zajedno sa preuzvišenom gospogjom groficom i s kćerima.

Ratna ođlikovanja.

Njegovo se ces. i kralj. Apostolsko Veličanstvo premilostivo udostojilo podijeliti u priznanje hrabra i uspješna držanja pred neprijateljem viteški krst Leopoldova reda s ratnom dekoracijom i mačevima potpuk. Ivanu Rašici, privr. zapovjedniku jedne strjel. pukov. red željezne krune trećeg razreda s ratnom dekoracijom i mačevima natpor. Petru Armanini, ođ polj. lov. bat. br. 27.

U državnoj veterinarskoj službi.

Ministar za poljedeljstvo pomaknuo je državnog višeg veterinaru Samuila Puretza u Zadru u osmi razred čina.

a prijestolju
ka svoje po-
de bile oli-
jovima.
ia ispejvana
e, a prisu-
čstvo, po-
gjenim oso-
voj, posada,
i zbor mjes-
ružničima i
te svijeta iz
eca, uz pra-
na podne je
poklonstveni
zima istakle
pio, a netom
rediti javnu
očadi. Uz to
i milodari i
bila je po-
u djeca pje-
orguljama.
ni kapelnik
dregjen od
vjezbatu, da
ni program
por šk. djece
od školska je
patriotskim
vojnika je
vletila se do
rije.
100 obroka
a, savjetnika
artarna usta-
diše uč. D.
vo preteško
e, po inicija-
Lj. pl. Cambi,
m zabavom,
og svijeta, a
zapovjednik
zabave je g.
noj dvorani
odvige naših
od zapovje-
roslevljenog
da usklikne
mašoj vojsci,
o klicalo uz-
ovencanim
storski izve-
zabave bio
naroda, ko-
eta ulijevaju
donosni mir.
0. oktobra.
iskupa Zani-
a skupljala
i dio grada
se je lani i
ak i ovoga
vrea. Sve
pa opremilo
njem to no-
čane zadu-
menite duše
Fra Jordana
no se lijepi
biskupskim
je bila lito-
jeći. Svečani
Kunčić, uz
predstavnik
sa školskom
ojnih pokoj-
sjetio se je.
avne Dobro-
dan bi po-
okoj i mila
iskupu Za-
ESTI
nje.
Kralj sretno
a svih drža-
reda u Zadru,
tako razviše
Stošije, N. P.
svečani «Te
davio Cesara
unuljivoj po-
p. Namjesnik
ćima, pogla-
nih civilnih i
općine i t. d.
svake ruke,
Vlađara i za
Attems
eke u susret
ečer u Zadar
groficom i
o Veličanstvo
manje hrabra
ratnom deko-
ici, privr. za-
da s ratnom
u Armanini,
uži.
o je državog
Zadru u osmi

Imenovanje.

Namjesnik dalmatinski imenovao je namjesni-
štenog konceptnog vjezbenika Bruna Mastrovicha
namjesništenim konceptom.

Lična vijest.

Presvijetli gosp. saborski predsjednik i za-
stupnik na Carevinskom Vijeću dr. Ivčević krenuo je
jutros preko Rijeke put Beča. Preuzvišeni gosp.
Namjesnik grof Attems stavio mu je na raspolo-
ganje vladin parobrod «Zadar».

Božićni dar siročadi palih dalmatinskih vojnika.

Kao prošlih godina, tako i prigodom ovogo-
dišnjih božićnih blagdana dopit će se surazmjerna
božićna potpora siročadi, kojima je otac poginuo te-
čajem ovoga rata služući u vojništvu. U tu je svrhu
i ove godine zaklada za udove i siročad palih voj-
nika, kojoj je sjedište u Beču, stavila u izgled pri-
nos od 5000 kruna jednak onomu prošlih godina.

Kad se promislili, da je godine 1915. u Dalma-
ciji izdano istom prigodom preko 16.000 K, a godine
1916. preko 28.000 K, pa da će se ove godine još
i više imati da izbude, shvatljivo je, da je ova ak-
cija u prvom redu upućena na izdašno podupiranje
općinstva, naročito bogatijih slojeva, naših novčanih
zavoda, općina i t. d., pa se je nađati, da će svatko
rado štogod žrtvovati da iskaže svoju sućut i svoju
zahvalnost svim onim junacima, koji su tako bolno
bili poginjeni od ovog rata. Oni će tako osjetiti, da
njihova bol nije ostala bez odjeka i shvatanja, što
više da široko općinstvo, u žarkom izlivu ljubavi
i saučestva, misli sada na njih kao na svoju vlastitu djecu.
I najmanji se iznos prima sa zahvalnošću. No-
vac ima se upravititi na «Dalmatinski pokrajinski uređ
ć. k. zaklade za ratne udovice i siročad te skrbi za
djecu i mladež» u Zadru, uz naznaku: «božićni dar
za siročad palih vojnika».

Sve one udovice, koje reflektiraju na božićni
dar za svoju djecu neka se obrate svome župskom
(parohijskom) uredu, kojemu će na uvid prikazati
eventualne isprave glede smrti muža, dotično oca,
broja djece, siromaštva i t. d.

Direktni se podnesci na ovu ili drugu koju
vlast neće uzvati.

U odboru za predračun.

BEČ 7. U odboru za predračun, u današnjem
je sjednici zastupnik Dulčić govorio o skorašnjem
uskrtu brisanja poreza za vinograde koje je filo-
skera uništila, i traži da se to ispravi. Bavi se dalje
oskuđenom morskoi soli u Dalmaciji, i cijena za
otkupljenje duhana koje su preveć niske, te bi se
morale povisiti u samom interesu ove proizvodne
grane.

Poštanske vijesti.

Obustavljen je poljski privatni paketni poštan-
ski saobraćaj za poljske poštanske urede: 76, 364,
376, 428, 608, 612 i 624.

Obustavljen je privatni poljski poštanski pa-
ketni saobraćaj za poljski poštanski uređ 136.

Poštanska služba u Bukovini.

U Bukovini su preuzeli:
1. Obični listovni saobraćaj poštanski/uređi:
Jablantza Buk., Kimpolug i Začova;
2. Listovni i novčani saobraćaj u potpunom
opsegu poštanski uređ: Nepolokontz;
3. Novčani saobraćaj u potpunom opsegu po-
štanski uređ: Kirlibaba i Russ. Banilla;
4. Listovni i novčani saobraćaj u potpunom, a
paketni saobraćaj u ograničenom opsegu poštanski
uređ Stefanowka Buk.

U Bukovini su preuzeli: 1. listovni i novčani
saobraćaj te saobraćaj vrijednosnih pisama poštan-
ski uređ: Iiski; 2. saobraćaj vrijednosnih pisama,
novčani i ograničeni paketni saobraćaj poštanski
uređ: Laszkowka; 3. listovni saobraćaj, saobraćaj
vrijednosnih pisama i poštanske štedionice poštan-
ski uređ: Storonetz-Putilla; 4. brzajavnu službu za
državne i službene brzajavke poštanski uređ: Mol-
dawa.

Ogledi robe za vojsku.

Saobraćaj ogleda robe za vojsku na bojnem
polju dopušten je uz postojeće uvjete i za poljske
pošt. urede: 377, 462, 472, 530 i 632.

Naprotiv je obustavljen za poljske poštanske
urede: 2, 55, 136, 178, 188, 197, 218, 221, 223, 224,
277, 238, 294, 307, 316, 369, 370, 386, 395, 399, 401,
405, 409, 432, 437, 500, 511, 512, 517 i 613.

Poštanski paketi za Tursku.

Opet je uspostavljen promet pošt. paketa za
Tursku, uz ograničenje, da svaki pošiljač ne smije
dnevno predati kod pojedinih pošt. ureda više od
20 paketa.

«Priprava za život» dr. Perkovića.

Razvica Dalmatinska izdala je, kako smo već
javili, kao prvu knjigu svoje «Poučne knjižnice» kras-
nu knjigu Dr. M. Perkovića «Priprava za život». Razgovori
sa školskom mladeži koja je postala jed-
nom od najobjavljenijih knjiga naših srednjoškola.
Hrvatska Kr. zemaljska vlada, odio za bogo-
štovlje i nastavu, na osnovu pribavljena stručnoga
mišljenja, najoplije preporučuje nabavu te knjige za
knjižnice svih škola u Hrvatskoj i Slavoniji.

Koncertat violiniste Jancoviča.

Subotnji koncertat glasovitog violiniste gosp.
Augusta Jancoviča iz Trsta, člana čuvenog tršćan-
skog kvarteta, uspio je sjajno. Sve tačke programa,
u kojima bijahu zastupane najteže kompozicije Vie-
uxtempa, Sarasate, Jona Hubaya i Wiemawskya iz-
vedene su uprav majstorski. Gospodin Jancovič
pokazao se je ne samo rijetkim vještakom u izva-
gjanju i najtežih tehničkih pomučnoća, nego i čo-
vjekom jake čuvstva i plemenite duše. Vještackim
uđarcima svojega guđala i prebiranjem po žicama
prelijeva svoju dušu u srca i onih, koji, i ne zna-
jući za sve tačnice njegove uzorite vještine, čute da
im oni glasovi ispunjuju grudi zanosom, čežnjom,
milinjem, te uživaju slasti, što srce oplemenjuju, što
dušu dižu.

Na koncertu je bilo mnogo odlične gospode i
gospogja, a ođobranju nije bilo konca. Uspjeh
novčani u dođrotvorne svrhe nije mogao biti bolji.

Općinski vodovod u Zadru.

Uprava općinskog vodovoda ograničila je od
ponedjeljka 12. novembra davanje vode od 7 sati
i 1/2 u jutro do 6 sati u večer.

Enološki šećer.

Zadarska općina javlja:
Na 15, 16 i 17 o. m. razdavaće se, u prosto-
rijama kotarske poljodjelske zadruge, enološki še-
ćer onima, kojima je šećer bio doznačen, a s kojeg
mu drago razloga nijesu ga predigili.
Iza gorenaznačenog roka gubi se pravo na
primanje šećera.

Acquedotto comunale.

Causa difficoltà nel fornimento di combustibile
la direzione dell'acquedotto comunale ha ridotto la
fornitura dell'acqua da lunedì 12 novembre dalle
ore 7 e 1/2 ant. alle ore 6 pom.

Zuccherio enologico.

Il comune di Zara comunica:
La distribuzione dello zucchero enologico, non
ancora ritirato dai rispettivi assegnatari, seguirà nei
giorni 15, 16 e 17 corr., nella sede del consorzio
agricolo distrettuale.

Con la scadenza del suaccennato termine cessa
ogni diritto al percepimento dell'assegnato quan-
tativo di zucchero.

Školske štedionice.

Ovih će dana činovnik Providnosti u Omišu
obaviti reviziju školskih štedionica kod hrvat. pučkih
škola u Zadru i ispraznit škrabice Jedinstvene or-
ganizacije školskih štedionica.

Uprave škola obznanit će učenike štediša o
danu ispraznjenja, da uzmagnu donijeti svoje škrabice
i uložne knjižice.

Nu, pošto je kroz ovo ratno vrijeme veliki broj
učenika i učenika štediša istupio iz škole, a neki su
se nastanili u Zadru, došavši iz drugih škola, kod
kojih su zavedene školske štedionice, dotičnom je
činovniku nemoguće doći do svakoga i doznati za
njegovo boravište, pak stoga topio preporuča svim
roditeljima i škrabicima ovih štediša, neka ih upute,
da se radi ispraznjenja škrabica mogu prikazati svaki
dan od 8 do 12 sati jutrom pomenutom činovniku
u zgradi Ispostave zađružnog Saveza na obali nad-
vojvođe Fridrika (bivša kuća Bersaglieri), donijevši
svoju škrabicu i uložnu knjižicu.

Direktno cijene za kvas.

K cijena za kvas u detaljnoj prodaji, što su
bile obnorgjene dne 1. oktobra 1917 pođ br. 144
ovog uređa za ispitivanje cijena, ima se dođati u
slijed naloga k. k. centralne komisije za ispitivanje
cijena u Beču od 3. novembra 1917 br. 3537 iza
tačke b) pođ broj 1 još ova treća tačka:
c) K 2:80 za 1 kg. za obližnji kraj namaličnog
prodavaoca, ako se kvas šalje kolima ili po kakvom
nosau.

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

ZASTUPNIČKA KUĆA.

Radovanje za cesarevo spa- senje.

BEČ, 13. Zastupnička Kuća. Kad se sjednica
otvorila, predsjednik Gross, koga je Kuća stojeće
slušala, držao je govor, u kojemu je, nasred ži-
vahnog, oduljeg odobravanja, saopćio, da je, pri-
godom sretnog cesareva spasenja, izjavio u inistu
predsjedniku iskreno veselje zastupnika i zamolio
ga, da ove osjećaje prikaže pred previšnji prijesto.
Predsjednik je pak dođao: Neka ovo sretno spa-
senje bude Njegovu Veličanstvu povoljno znamenje
za njegov dalji život za dalji tek od njega slavno
započete akcije protiv našeg od davnine neprijat-
elja, Italije, kaogod i za skoro postizanje vruće
žugjenog cilja: časnog mira.

Govor, koji je kuća dočekala živim, dugim
odobravanjem, predsjednik je završio trokratnim
klicanjem *Živio*, što mu je Kuća oduševljeno
prihvatila.

BEČ, 13. Zastupnička je Kuća primila izvje-
štaj o pretvaranju u zakon cesarske naredbe
upogled izuzetaka u nedjeljom počinku i plaćanja
nadnica u rudokoplu, te je tom prigodom primljen
i propis o najnižoj nadnici za rudničare, protiv
čega se ministar javnih radnja bio protivio. Kuća
je zatim primila rezoluciju finansijskog odbora o
namjeni 70 milijuna zemljama radi dodataka sku-
poće za učiteljsko osoblje, pak je zapodjela ras-
pravu hitnog upita o ustrojenju vladinog policijs-
skog komesarjata u Pilsu.

Ministar unutrašnjih posala obrazložio je
nuđu, da se to učini, odbivši žalbe češkog radi-
kala *Stržibrnja* na praške političke činovnike.
Ministar je rekao: Naše činovništvo izdržalo je,
unatoč izvanrednim materijalnim poteškoćama,
tako izvrsno, da zaslužuje svu našu zahvalnost i
priznanje. Naredna je sjednica dana 16. novembra.

U Gospodskoj Kući.

BEČ, 13. Gospodska Kuća držala je popodne
izvanrednu skupštinu. Doslje patriotskog govora
predsjednika *Windischgraetza*, overlavilo se je pred-
sjedništvo da iznese pred previšnji prijesto smjerni
izraz oduševljenog poklonstva i odane privrženosti
i izraz iskrene radosti za sretno cesarevo spa-
senje, i da zamoli cesaricu, neka bude uvjerena,
da Gospodska Kuća najživlje učestvuje u osje-
ćajima, kojima je njeno srce prožeto od večeri
onog znamenitog dana. Predsjednik je završio za
trokratnim, oduševljeno prihvaćenim *živio*.

RAT.

Izvjestaji austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 13. Službeno se javlja:

13. novembra 1917.

Talijansko bojište:

U Sedam Općina otete su neprijatelju druge
pozicije na visu. Na istoku od Grigna austro- u-
garske čete uzele su na juriš oklopljenu tvrgju
Leone na Cima di Campo; u isto vrijeme i oklo-
pljena tvrgja Cima di Lam pade lagumana u naše
ruke. Dadom ovih dviju tvrgja probijena je najveća
zaporna skupina talijanskih pograničnih utvrgjenja.
Lamon i Fonozaso zauzeti su. Cete feldmarsala Con-
rada iznijele su zadnjih dana preko 2.500 zaro-
bljenika. U Val Cordevole talijanska pukovnija je

odsječena i prignata da položi oružje. Zarobili
suo jednog pukovnika, 4 štapska oficira i 4000
ljudi. Na donjem toku Diave mjestimice življa
borbena djelatnost.

Istočno bojište:

Osim preduzeća jurišnih četa kod Goredišči,
ništa važno.

Poglavica generalnog štaba.

Sinoćnji izvještaj našeg stana ratne štampe.

BEČ, 13. na večer. Javlja ju iz stana ratne
štampe: Kod vojne skupine feldmarsala Conrada
bilo je daljih uspjeha. Na Diavu stanje je ostalo
nepromijenjeno. O gragjanskom ratu u Rusiji ne-
ma novih vijesti.

Izvjestaj njemačkog glavnog stana.

Veliki glavni stan, 13. novembra 1917.

BERLIN, 12. Wolff Bureau javlja:

Zapadno bojište:

U Flandriji odbili smo vatrom i protunapadom
jake izvidničke odijeljke, što su ih Belgijanci oti-
snuli prema našim pozicijama u području Ypresa
a Englezi na bojnjoj fronti.

Vojna skupina njemačkog nasljednika prijestola:

Odlučno izveden nagli napad naše pješadije
iznese zarobljenik i mitraljeza. Na istočnoj obali
Meuse artiljerijska je djelatnost bila čisto na živahna

Istočno bojište:

Na jugu od željezničke pruge Riga-Petrograd
naše su straže odbile napad ruskih zaljetnih
odjeljaka.

Maćedonska fronta:

Artiljerijski boj istočno od Daralova i u obluku
Cerne porastao je do znatne jačine.

Talijansko bojište:

U Sedam Općina oteli smo Talijancima brdo
Longara. Cete, koje napreduju u planini izmegju
Val Sugane i Val Cimone, uzele su na juriš o-
klopljenu tvrgju Leone na Cima di Campo i oklo-
pljenu tvrgju Cima di Lam. Fonozaso je u našim
rukama. Na donjem toku Diave artiljerijska je va-
tra porasla.

Drvi general kvartirmajstor Ludendorff.

Sinoćnji izvještaj velikog njemačkog glavnog stana.

BERLIN, 13. na večer. Na zapadu, na istoku
i u Maćedoniji ništa osobito. Na jugu od Val Su-
gane uzete su nove pozicije na visovima.

Gragjanski rat u Rusiji.

Bitka izmegju boljševičkih i Kerjenskijev
četa pred Petrogradom.

STOCKHOLM, 13. Vijest o bici izmegju boljševičkih
i Kerjenskijevih četa, koju je «Swenska
Telegram-Bureau» rasturio, potječe po svoj prilici
od engleskog poslanstva u Stockholmu. Bitka se
bila, po toj vijesti, jedno deset kilometara od Pe-
trograda. Boljševički koji su pobjegli, bili bi u Pe-
trogradu pripovijedali, da je Kerjenskij pobijedio, i
da su svi ministri, osim Tereščenka i Konovalova
opet slobodni.

Neizvjesni glasovi o pobjedi.

BEČ, 13. Javlja ju iz stana ratne štampe: Do
vijestima što stižu, bilo bi svakako preuranjeno
smatrati Kerjenskijevu pobjedu nad četama Sov-
jeta kao gotovu stvar. Reklo bi se naprotiv, da
uspjeh u krvavim bojovima kod Petrograda naginje
na stranu boljševika. Trockijev proglaš govori o
slavnoj bici, koja se bila u noći prije 13. novembra
blizu glavnog grada protiv Kerjenskog. «Ona noć
biće istorijska noć. Boj još dalje bijesni; još ima
zapreka da se prebrde, ali stvar zaslužuje svaku
žrtvu. Na ruskoj fronti te više rastu simpatije za
Sovjete.

Pobjeda revolucionarne vojske.

LONDON, 13. Admiralstvo je uhvatilo ovo be-
zično rusko saopćenje: U jučerašnjem ljutom boju
kod Carskoga Sela revolucionarna je vojska hame-
tom potukla proturevolucionarne čete Kerjenski-
jeve i Kornilovljeve.

Ostavka francuskog kabineta.

PARIZ, 14. Agencija Havas. Došto su se pre-
tresli upiti o diplomatskom i vojničkom stanju,
Komora je primila sa 250 protiv 192 rezoluciju,
kojom se Vladi izražuje povjerenje.

Kad se sjednica zatvorila, ministarstvo je dalo
ostavku.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Bollettino dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA, 13. Si comunica ufficialmente:

13. novembre 1917.

Teatro della guerra italiano:

Nei Sette Comuni furono strappate al nemico
altre posizioni di altura. Ad est di Grigno truppe
austro-ungariche hanno espugnato l'opera coraz-
zata Leone sulla Cima di Campo; cadde contem-
poraneamente nelle nostre mani il forte blindato
Cima di Lan fatto saltare. Colla caduta di
queste due fortificazioni venne aperta una breccia
nel più saldo gruppo di sbarramento delle forti-
ficazioni italiane di confine. Lamon e Fonozaso
furono conquistate. Le truppe del maresciallo
Conrad hanno fatto negli ultimi giorni oltre 2500
prigionieri. Nella Val Cordevole venne tagliato fuori
un reggimento italiano e costretto ad arrendersi.
Abbiamo tratto prigionieri un colonnello, 4 uffi-
ciali di stato maggiore e 4000 uomini. Sul Diave
inferiore qua e là attività combattiva più vivace.

Teatro della guerra orientale.

Tranne un'operazione di un drappello vo-
lante presso Gorodišće, nulla d'importante.

Teatro della guerra albanese:

Situazione inalterata.

Il capo dello stato maggiore generale.

Bollettino del grande quartiere generale germanico.

BERLINO, 13. Il Wolff-Bureau comunica:

Grande quartiere generale, 13 novembre 1917.

Teatro della guerra occidentale.

Nelle Fiandre abbiamo respinto col fuoco ed
in una contropunta forti riparti di ricognizione,
spinti innanzi dai Belgi nella regione dell'User,
dagli Inglesi sul fronte di combattimento contro
le nostre posizioni.

Dresso il gruppo d'esercito del principe ere-
ditario di Germania un colpo di mano vigorosa-
mente eseguito dalla nostra fanteria, ci fruttò prigio-
nieri e mitragliatrici.

Sulla riva orientale della Mosa l'artiglieria
fu tutta la giornata vivace.

Teatro della guerra orientale.

A sud della ferrovia Riga-Petroburgo le no-
stre sentinelle hanno respinto l'attacco di un ri-
parto russo di corridori.

Fronte macedone:

Il duello d'artiglieria, ad est di Daralovo e
nell'arco della Cerna, crebbe ad un grado rile-
vate di forza.

Teatro della guerra italiano:

Nei Sette Comuni abbiamo strappato agli
Italiani il Monte Longara. Nella montagna fra la
Valsugana e la valle del Cimon truppe avanzanti
espugnarono l'opera corazzata Leone sulla Cima
di Campo ed il forte blindato Cima di Lan. Fonozaso
è in nostro possesso. Sul Diave inferiore s'è in-
tensificato il fuoco d'artiglieria.

Il primo quartiermastro generale Ludendorff.

I combattimenti presso Petroburgo fra le truppe di Kerjenskij e quelle di Lenin e Trotzki.

VIENNA, 13. Dal quartiere della stampa di
guerra si comunica in data 13 novembre a mezzogiorno:

Secondo tutte le notizie fin qui pervenute,
sarebbe ad ogni modo prematuro il ritenere come
un fatto compiuto la vittoria di Kerjenskij sulle
truppe del Soviet. Sembra viceversa che il suc-
cesso nelle mischie sanguinose presso Pietro-
burgo penda dalla parte dei Bolschewiki. L'ap-
pello di Trotzki alle armate parla di un colpo
magnifico assestato nella notte dal 12 al 13 no-
vembre nei pressi della capitale alle forze di Ker-
jenskij. «Questa notte, dice l'appello, appartiene
alla storia. Ancora arde la lotta, ancora esistono
ostacoli; ma la causa è degna di sacrifici».

Al fronte russo le manifestazioni di simpatia
pel Soviet si vanno estendendo.

La sconfitta delle truppe di Kerjenskij e Kornilov.

LONDRA, 13. L'ammiraglio colse un ra-
diogramma russo contenente questo comunicato:

Dopo accanito combattimento presso Car-
skoje Selo, l'esercito rivoluzionario ha battuto
completamente le forze della controrivoluzione di
Kerjenskij e Kornilov.

D. KASANDRIĆ odgovorni urednik.

Tiskarnica č. k. dalmatinskog namjesništva.

All' Egregio Dottore M. Mikuličić, vadano le
mie più sentite grazie per la completa guarigione
resami dopo una grave e lunga malattia, con-
sultata da ben 7 medici inutilmente. Vada a Lui
la mia perenne gratitudine.

Zara (Cererija), 8 novembre 1917.

Simona Zurovich del fu Giovanni.

1-6

Zemljišno-Veresijski Zavod Kra- ljevine Dalmacije u Zadru

prima prijave na VII. ratni zajam, a baš na:
1) poreza prosti 5 1/2% amortizacioni dr-
žavni zajam, uz tečaj 92,50%;
2) poreza prosti 5 1/2% državne blagaj-
ničke doznačnice, povratne dne 1. augusta g.
1926, uz tečaj 94,50%.

Odnosne prijave imadu se što skorije pismeno
ili usmeno pripočeti zavodu, te se ima navesti
želi li stranka upisati amortizacioni zajam ili
blagajničke doznačnice, te

1) želi li stranka podmiriti cijelu kopovnu
cijenu odmah u gotovu ili,

2) želi li istu podmiriti u 5 obroka, ili

3) želi li is

Stari kotorski arhiv u Zadru.

- (Nastavak)
86. Bilježnička isprava od 27 septembra 1628 glede ustupa jednog livela «a Parcagno» sin loco detto 3 sorelle. — Omrljana je, oštećena i izgrizena.
87. Dukali od 4 novembra 1628 — Pergamena je puno oštećena i izgrizena. — Spomenut je biskup Dumne i dr.
88. Isprava od 25 aprila 1629, učinjena u kancelariji kotorske komunitadi, glede ustupa livela: «stano uno di formento», isplativ na dan sv. Ilje proroka dne 20 jula. — Izgrizena je i oštećena.
89. Bula pape Urbana VIII. od 13 maja 1630. — Sasvim je oštećena i na gornjoj strani izgrizena.
90. Isprava od 12 januara 1631, učinjena u kancelariji kot. komunitadi za ustup jednog livela. — Oštećena je, izgrizena i omrljana.
91. Isprava od 8 avgusta 1631, učinjena u kancelariji kot. komunitadi za ustup jednog livela. — S lijeve je strane izgrizena i omrljana.

92. Isprava od 25 septembra 1631, učinjena u kancelariji kot. komunitadi za ustup jednog livela. — Omrljana je i na mjestima probušena.
93. Isprava od 2 aprila 1636, učinjena u kancelariji kot. komunitadi za ustup jednog livela. Sasvim je oštećena, omrljana od tanina i probušena.
94. Isprava od... marča 1665, sasvim izbljeglija, omrljana i probušena.
95. Isprava od 1. juna 1665, učinjena u kancelariji kotorske komunitadi za prodaju jedne kuće u Kotoru «in Contrada di S. Nicolò dell' reverendi patri Predicatori». — Oštećena je, omrljana i izbljeglija.
- V.) XVIII. vijek.
96. Dukali od 12 marča 1704. — Sva gornja strana fali; izgrizena je.
97. Dukali dužda Ivana Corner-a od 23 septembra 1716, upravljene «Nobilibus et sapientibus viris Angelo Emo provisorio nostro generali Dalmatie et Albanie et successoribus nec

non rectoribus et provisoribus Catari presentibus et futuris». — Na molbu konta Antona Bisanti «Ambasciator della fedelissima e benemerita Città di Cattaro, e dal Dottor Tebaldo Fattorini Nontio della medesima», nareguje se «con li Capi dell' Consiglio Nostro di X-i che debbate, in qualunque tempo osservare, è far intieramente essequere da chi si sia li Privileggi di detta fedelissima Città, contenuti nelli sudetti Capitoli dodeci, trentanove, e quaranta otto in tutto è per tutto, come stanno, non permettendo che sia in alcuna benchè minima parte alterato l'uso loro, praticato sino al giorno d'oggi». — Ovo se je odnosilo na «Privileggi in materia dell' elletione dei giusticieri, giudici, loro consogli, altri offitiali, e loro offitij». — Oštećena je i izgrizena.

98. Dukali dužda Petra Grimani od 29 aprila 1745, upravljene «Nob. et sap. viro Joanni Baptiste Albrici Provisori Dro Extraord. Cattari et Albanie», glede prodaje dobara Jeronima Pasquali, koji je bio «debitor alla cassa del Magistrato al Sal à motivo della Gabella di

Darenta da lui sostenuta in condotta». — Oštećena je i na mjestima probušena.

99. Diploma na pergameni «Data dal Magistrato Dro de conseru, et exerc. delle leggi li 7 giugno 1749», kojim biva pripušten «l' Eccellentissimo S. Co. Gio. Francisco Buioovich del Signor Co. Zuenne ad esercitar la profession dell' Avvocato avanti cadaun consiglio, Collegio, Offitio, Magistrato e Tribunal della Dominante, e Dogado». Konte Ivan Frano Buiović doktorirao je u Padovi na 26/11 1744.

100. Dukali dužda Alojzija Mocenigo, od 3 oktobra 1767, upravljene «Nobili et Sap. V. Pascale Cicogna Provisori Dro Extraordinario Cattari-glede «Comissarie aprogate a Corpi Ecclesiastici, e Persone Religiose». — Oštećena je. (Slijedi).

„BLANKA“

Držim na skladištu još malo sanduka njemačkog surogata sapuna **BLANKA**, koji potpuno nadomjestuje obični sapun.

Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po okolo 20 dkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovdje, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosa svota.

MARCELLO PATTIERA - Zadar.

Jadranska banka
podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjižicama

3% kamata.

Školskih i kancelarijskih
potrepština!

Umjetničkih
dopisnica!

Naručbe pečata
od gume za
urede itd.

A. PAUT
Papirnica - ZADAR Dalmacija

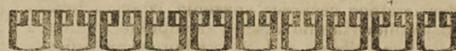
Zastupnica Oesterreichischer Postbesitzer-Grossverlag, Bez.

Ulica Sv. V. 12.

Bazarne
robe!

Prodaja boljih
novina

pretplatnici ih primaju kući
bez ikakve nagrade donosiocu.

Fratelli Mandel & Nipote
BANCA CAMBIO-VALUTE - ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 4 1/2 del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4 1/2 o 4% della Banca Commerciale di Budapest. — Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%. — Prestito ferroviario Bulgaro al 6 e 5%. — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4 1/2%.

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle pi lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor. 20. Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10. Credito Mobiliare Aust. 1858, Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20. Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. Lotti Turchi 1870 da f.chi 400. Vinc. principale f.chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8. Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti Furto con scasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

Šode kauštike

u bačvama od okolo 400 kg. prodaje uz najniže dnevne cijene tvrdka

Marcello Pattiera

Zadar

Brezolavi: PATTIERA - Zadar.

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu ukamaćuje sve štedioničke uložke od 15. prosinca 1916 do daljnjega sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

Poveljeni trgovačko-pomorski mešetar.

Naklada školskih knjiga i dopisnica

Skladište papira i kancelarijskih potrepština
MERCUR & Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Ljubavnih od 8 do 20 h. — Školskih potrepština osobito Zadaćnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 kuv. i 10 listova crt. 28—32 h. — Felđpost 1000 komada Kr. 8.— Cigaretnog papira: «Riz Abadie» I. 60/100 Kr. 13.—, II. 100/100 Kr. 10.— «Austria» 100/80 Kr. 4.50. «Samum» II. 120/80 Kr. 10.— Fotoarafijskih potrepština. — Trgovačkih knjiga svake vrsti i veličine.

Smalliranih tablica za groblje sa i bez fotografije

== za dućane i za urede. ==

Električna Baterija Kr. 2 — komplet Kr. 4.50.

Disači stroj «Meteor» takogjer hrv. pismom.

Pečata od gume i mjedi.

Novost! Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, veličina 73x50, Kruna 3*50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Spaga od papira od 1/2 do 6 m/m po kg. Kr. 7, 8, 10, sa gvozdnom žicom 3 m/m kg. K. 10.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Agenturni, komisionalni i otpremnički posao. — Zastupstvo osjeguravajućeg društva «HERCEG-BOSNA». — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrtke Michele Truden, Trst. — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrtke Miho Sez, Dubrovnik. — Preuzimlje narudžbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Kupuje prazne vreće i plaća najvišom cijenom.